

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran

سازمان ملی استاندارد ایران

Iranian National Standardization Organization

استاندارد ملی ایران

۱۸۵۶۱

چاپ اول

۱۳۹۳

INSO

18561

1st. Edition

2014

راه آهن - مقررات مربوط به ایجاد فهرستهای
رزرو

**Railway-Regulations governing
production of reservation lists**

ICS:03.220.30

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

نام مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب یکصد و پنجاه و دومین جلسه شورای عالی اداری مورخ ۹۰/۶/۲۹ به سازمان ملی استاندارد ایران تغییر و طی نامه شماره ۲۰۶/۳۵۸۳۸ مورخ ۹۰/۷/۲۴ جهت اجرا ابلاغ شده است.

تدوین استاندارد در حوزه های مختلف در کمیسیون های فنی مرکب از کارشناسان سازمان، صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرف کنندگان، صادرکنندگان و وارد کنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان های دولتی و غیر دولتی حاصل می شود. پیش نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی نفع و اعضای کمیسیون های فنی مربوط ارسال می شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادهای در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می شود.

پیش نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان های علاقه مند و ذی صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می کنند در کمیته ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می شوند که بر اساس مفاد نوشته شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل می دهد به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین المللی استاندارد (ISO)^۱، کمیسیون بین المللی الکتروتکنیک (IEC)^۲ و سازمان بین المللی اندازه شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی های خاص کشور، از آخرین پیشرفت های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین المللی بهره گیری می شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می تواند با رعایت موازین پیش بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و/یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. سازمان می تواند به منظور حفظ بازارهای بین المللی برای محصولات کشور، اجرای استانداردهای کالاهای صادراتی و درجه بندی آن را اجباری نماید. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمان ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرسی، ممیزی و صدور گواهی سیستم های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست محیطی، آزمایشگاه ها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) و وسایل سنجش، سازمان ملی استاندارد ایران این گونه سازمان ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن ها اعطا و بر عملکرد آن ها نظارت می کند. ترویج دستگاه بین المللی یکاها، کالیبراسیون (واسنجی) و وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

1- International Organization for Standardization

2 - International Electrotechnical Commission

3- International Organization of Legal Metrology (Organisation Internationale de Metrologie Legale)

4 - Contact point

5 - Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد
" راه آهن – مقررات مربوط به ایجاد فهرستهای رزرو "

رئیس:

سلطانی، فرناز
(لیسانس مهندسی مکانیک)

سمت / یا نمایندگی

شرکت واگن پارس

دبیر:

امینی، مصطفی
(لیسانس مهندسی مکانیک)

شرکت بهبود کیفیت کاوه

اعضاء: (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

اکرام نصرتیان، بنفشه
(لیسانس مهندسی برق و الکترونیک)

شرکت بهساز صنعت تاوا

اکرام نصرتیان، بهرنگ
(لیسانس مهندسی مکانیک)

شرکت فنی مهندسی ایران IEI

امینی، فاطمه
(لیسانس مهندسی مکانیک)

شرکت بهبود کیفیت کاوه

حسینی، سید پرویز
(فوق لیسانس متالوژی)

دانشگاه تهران

رشید داداش، شیدخت
(لیسانس مهندسی مکانیک)

واگن سازی تهران

سیاحی سحرخیز، سیروس
(لیسانس مهندسی شیمی)

مرکز تحقیقات راه آهن جمهوری اسلامی ایران

فرخی نیا، محسن
(لیسانس مهندسی برق)

مرکز آموزش فنی و حرفه ای

پیش‌گفتار

استاندارد " راه آهن - مقررات مربوط به ایجاد فهرستهای رزرو " که پیش‌نویس آن در کمیسیون‌های مربوط توسط (شرکت بهبود کیفیت کاوه) تهیه و تدوین شده و در چهاردهمین اجلاس کمیته ملی استاندارد حمل و نقل مورخ ۹۳/۶/۳۱ مورد تصویب قرار گرفته است، اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود.

برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت‌های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در مواقع لزوم تجدیدنظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدیدنظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی استفاده کرد.

منبع و مأخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:

UIC 171:2002, Regulations governing production of reservation lists

"راه آهن - مقررات مربوط به ایجاد فهرستهای رزرو"

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد تعیین مقررات مربوط به تشکیل فهرستهای رزرو می باشد.

یادآوری - گردآوری و ارسال فهرست رزرواسیون توسط روشهای الکتریکی انجام می گردد.

این استاندارد در مورد مشخصات معمولی که در زمان تهیه فهرستهای رزرواسیون باید برآورده شوند کاربرد دارد.

یادآوری - به این منظور، یک فهرست رزرو به عنوان مدرکی که سرویس ارائه شده توسط شرکت خصوصی یا دولتی مجاز به حمل مسافران در خطوط بین المللی و عملیاتی به عنوان "ارائه دهنده سرویس حمل و نقل" می باشد، تعریف شده است.

این مدرک به عنوان فایل مرجع در دسترس شرکتهای مرکزی که توسط راه آهن بهره بردار به عنوان "شرکت پخش کننده" عمل می نمایند، قرار دارد.

این استاندارد مکمل استانداردهای UIC 170 و UIC 918-0 می باشد.

۲ مراجع الزامی

مدارک الزامی زیر حاوی مقرراتی است که در متن این استاندارد ملی ایران به آنها ارجاع داده شده است. بدین ترتیب آن مقررات جزئی از این استاندارد ملی ایران محسوب می شود.

در صورتی که به مدرکی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد، اصلاحیه ها و تجدیدنظرها بعدی آن مورد نظر این استاندارد ملی ایران نیست. در مورد مدارکی که بدون ذکر تاریخ انتشار به آنها ارجاع داده شده است، همواره آخرین تجدید نظر و اصلاحیه های بعدی آنها مورد نظر است.

استفاده از مراجع زیر برای این استاندارد الزامی است:

2-1 UIC 170: Regulations governing production of manual reservation vouchers

2-2 UIC 411: Form, content and composition of timetables

2-3 UIC 413: Measures to facilitate travel by rail

2-4 UIC 918-0: Electronic reservation of seats/berths and electronic production of transport documents: general rules

۳ اصطلاحات و تعاریف

در این استاندارد، اصطلاحات و تعاریف زیر به کار می رود.

شرکت پخش کننده یا نشر دهنده

عبارتست از یک شرکت بهره برداری که عضو UIC و^۱ CIT می باشد. این شرکت از طریق کانالهای فروش مختلف (ایستگاهها، آژانسهای مسافرتی، تورها و غیره) مطابق با استاندارد UIC و کمیته CIT مدارک سفر سرویس های ارائه شده توسط شرکتهای "ارائه دهنده سرویس های حمل و نقل" را سازمان دهی می نماید.

شرکت حمل کننده جایگزین

عبارت از شرکت حمل کننده ای است که دارای قرارداد جهت حمل بار با مسافران نمی باشد، اما ارائه دهنده سرویس حمل و نقل (به بند ۳-۳ مراجعه گردد)، حمل بار را (به طور کامل یا بخشی از آن) به او واگذار نموده است. این مورد در CIV^۲ تعریف شده است.

ارائه دهنده سرویس حمل و نقل

عبارت از هر نوع شرکت خصوصی یا عمومی که عضو UIC و CIT بوده و می تواند مسافران را در خطوط بین المللی حمل نماید. این شرکت به طور خاص می تواند یک شرکت بهره برداری یا شرکت ترابری باشد. "ارائه دهنده سرویس" مدارک سفر انتشار یافته توسط نمایندگان فروش مجاز تحت عنوان "شرکتهای پخش کننده" را تأیید می نماید. این شرکت نقش شرکت حملی که مسافران برای حمل بار با او قرارداد می بندد را بازی می کند. اجرای سرویس حمل و نقل می تواند به طور کامل یا بخشی از آن به شرکت حمل جایگزین واگذار شود.

۴ کلیات

فهرست شرکتهای "ارائه دهنده سرویس حمل و نقل" و/یا "شرکت پخش کننده" می توانند در بخش مسافری وب سایت UIC به آدرس زیر انتخاب شوند.

http://www.uic.asso.fr/d_passagers/passagers_en.htm

برای گرفتن فهرست، نام اعضاء را وارد کنید (نام و کلمه عبور مورد نیاز می باشد) و روی کلمه رزرو کلیک کنید.

فهرست رزرو همان فایل مرجع، برای انتشار بلیط رزرواسیون بصورت دستی یا الکترونیکی می باشد. این فهرست شامل توضیح روشن سرویسهای حمل و نقلی که برای مدت زمان تعریف شده (مانند زمستان یا تابستان) معتبر بوده و شرایطی را که تحت آن شرکتهای پخش کننده می توانند بلیط رزرو را چاپ نمایند، می باشد.

¹ International Rail Transport Committee = کمیته حمل و نقل ریلی بین المللی

² Uniform rules concerning the content of international carriage of passengers and luggage by rail = مقررات هماهنگ مربوط به قرارداد حمل بین المللی مسافران و بار توسط راه آهن

این فهرست بطور خاص موارد زیر را مشخص می نماید:

- شروع مدت زمانی که در طول آن رزرو الکترونیکی امکان پذیر می باشد. این تاریخ باید بر حسب ماه تقویمی باشد (جهت تضمین توافق مشتریان)
- پایان مدت زمانی که رزرو الکترونیک از طریق سیستم کامپیوتر در آن امکان پذیر است.

۵ مندرجات

۵-۱ چارچوب کاری ارتباط ارائه دهنده سرویس/شرکت پخش کننده

عموماً، تمام شرکتهای بهره برداری با شرکت پخش کننده که مدارک حمل^۱ TCV را نشر می کند، مجاز به انجام رزرواسیون برای قطارهای ذکر شده در فهرست رزرو می باشند. بدیهی است که، رزرواسیون در طول مدت زمانی که سیستم کامپیوتر عمل می کند امکان پذیر می باشد، مگر اینکه تعداد صندلی زیادی مورد درخواست نباشد (مسافران تکی یا گروههای کوچک) و شرکت پخش کننده از طریق شبکه هرمس^۲ به یکدیگر متصل می شوند. ارائه دهنده سرویس حمل و نقل می تواند، در فهرست رزرواسیون مشخص نمایند که انتشار دستی بلیط یا پس دادن آن جهت روند درخواستهای ارسالی قبل از مدت زمانی که سیستم الکترونیکی برای مسافران شخصی عمل می نماید، قابل قبول نمی باشد. با این وجود، معاملات نابرابر براساس فاکتورهای معقول بین شرکتهای پخش کننده مجاز نمی باشد. اگر ارائه دهندگان سرویس حمل و نقل برای هزینه های مشمول یا هزینه های بازار (غیر TCV) سیستمهای تعرفه ها انتخاب شده باشند، تصمیم مربوط به نشر، بستگی به امضای توافق نامه پخش دارد.

۵-۲ موارد خاص

موارد خاص در نظر گرفته شده توسط هر راه آهن یا شرکت باید به زبان ملی و حداقل به زبان انگلیسی نوشته شود.

بطور خاص این موارد شامل موارد زیر است:

- شرایط و فرجه ارسال درخواستها
- صندلی/تخت خواب فرجه تخصیص یافته
- تعریف مسافران شخصی و گروههای کوچک/بزرگ
- دفاتر مجاز به رزرو برای گروههای بزرگ

۵-۳ علائم و اختصارات

علائم و اختصارات باید بطور مناسب شرح داده شود و مطابق استانداردهای UIC 411 و UIC 413 باشند.

^۱ Standard international passengers and baggage tariff = تعرفه حمل مسافر و بار بین المللی استاندارد

^۲ Hermes

۴-۵ دفاتر رزرواسیون

آدرس و سایر مشخصات تماس برای دفاتر رزرواسیون در فهرست رزرواسیون ذکر شده است.

۵-۵ قطارها (شامل قطارهای فصلی) و واگنهایی که صندلیهای آنها می توانند رزرو شوند (برای مسافران شخصی و گروهها)

ممکن است تفکیک براساس طبقه بندی قطار باشد (EC, IC, ICE, TGV,...)

جزئیات زیر باید با توضیحات ارائه شوند:

- قطار و زمان حرکت
- هر نوع الحاقیه
- مسیر اشغال شده توسط واگنها
- کلاسهای سرویس و طبقه بندی ها
- ایستگاههای مبدأ که صندلی از آنها رزرو می شود
- دفتر رزرواسیون
- توضیحات (مانند روزهایی که سرویس در آنها انجام می شود، معافیت از فرجه تخصیص صندلی، سفرهای شبانه و غیره)

۶-۵ مسیرهای قطار حمل مسافر و اتومبیل

مسیرهای سرویسهای مربوط به حمل مسافر و اتومبیل (با توضیحات مناسب)

۷-۵ حمل و نقل دریایی

مسیرهای بالقوه شامل برخی از شکلهای حمل و نقل دریایی (برای مسافران و/یا خودروها) (با توضیحات مناسب)

۸-۵ قطارهای تحت شرایطی مخصوص گروه ها

فهرست قطارهایی که رزرو گروهی آنها تحت شرایط خاصی است (با توضیحات مناسب).

یادآوری - جزئیات درج شده در بند ۵-۵ تا ۸-۵ باید مطابق با تعداد قطار (یا کشتی) به ترتیب صعودی، باید طبقه بندی شوند.

۶ ارسال فرجه جهت فهرستهای رزرواسیون

نمونه تأیید شده جهت فهرستهای رزرواسیون در وب سایت UIC به هر کدام از زبانهای مجاز موجود می باشد. فهرست ها باید به روش الکترونیکی (ایمیل و غیره) برای مراکز شرکتهای پخش کننده ارسال شوند. این موارد باید حداقل از یک هفته قبل از شروع مدت زمان رزرو الکترونیکی ارسال شوند (فهرستهایی که بطور کامل پر نشده اند می توانند جهت اجتناب از ایجاد مانع، برای انتقال حجم زیادی از اطلاعات ارسال شوند). مرکز شرکت پخش کننده این اطلاعات را به کانالهای فروش خود و از هر روشی که مناسب باشد، میفرستد.

یادآوری – ارسال فهرستهای رزرواسیون کاغذی برای مدت زمان انتقال هنوز قابل استفاده می باشد اما توصیه نمی شوند.

۷ جزئیات قطارهای موجود در سرویس

مدل فهرست رزرواسیون که برای انتقال الکترونیکی جزئیات قطارهای در سرویس استفاده می شود، می تواند از بخش مسافری وب سایت UIC بدست آید.

http://www.uic.asso.fr/d_passagers/passagers_en.html

برای دریافت مدل، در بخش اعضاء وارد شوید (نام و کلمه عبور مورد نیاز می باشد) و روی کلمه رزرواسیون کلیک کنید. سپس روی فایلهای قرار گرفته تحت عنوان لیست رزرواسیون ۲ بار کلیک کنید.